

Polonijne Okienko na Świat (06/03/2026)

Świat

- Afganistan zajął kilka pakistańskich posterunków granicznych, a w odwecie Pakistan ogłosił otwartą wojnę i przeprowadził naloty na Kabul oraz 2 prowincje Afganistanu.
- Nagły zwrot w przejmowaniu Warner Bros. w USA. Netflix odpuszcza. Wcześniej WBD uznało ofertę Paramount Skydance za korzystniejszą. Netflix otrzyma 2,8 mld \$ odszkodowania.
- Jest pewien przełom na linii Rosja - Ukraina. Biuro prezydenta Ukrainy poinformowało, jakoby Putin zgodził się przyjąć amerykańskie gwarancje bezpieczeństwa dla Kijowa. Kością niezgody pozostaje kwestia najtrudniejsza - podziału terytoriów.
- KE uruchamia tymczasowe stosowanie umowy UE–Mercosur po ratyfikacjach dokumentów w Urugwaju i Argentynie. Na pełną ratyfikację trzeba poczekać do zgody PE, który złożył skargę nt. umowy do TSUE, co opóźni głosowanie o kilka miesięcy.
- Najwyższy przywódca Iranu ajatollah Ali Chamenei został zabity wraz z rodziną w swojej rezydencji w Teheranie. Zginął także szef Gwardii Rewolucyjnej, szef sztabu sił zbrojnych i minister obrony. W Iranie ogłoszono 40-dniową żałobę narodową. Chamenei rządził Iranem od 37 lat. Tysiące Irańczyków przybyło na centralny plac Teheranu, by oddać cześć zabitemu przywódcy. W mieście pojawiły się też grupy Irańczyków świętujących śmierć Chameneia.
- Opozycyjna partia TISZA ma 20-procentową przewagę nad Fideszem premiera Węgier Viktora Orbana - wynika z opublikowanego w środę sondażu pracowni Median. Kierowane przez Petera Magyara najważniejsze ugrupowanie opozycyjne uzyskało w badaniu 55 proc. poparcia wśród zdecydowanych wyborców.
- Pułkownik odpowiedzialny za logistykę w ukraińskich siłach powietrznych oraz szef lokalnego zarządu Służby Bezpieczeństwa Ukrainy (SBU) zostali w środę zatrzymani w związku z podejrzeniem korupcji przy budowie schronów dla samolotów – przekazał prokurator generalny Rusłan Krawczenko.
- Wiceprzewodnicząca Komisja Europejska Roxana Minzatu ogłosiła w czwartek, że państwa członkowskie UE mogą wykorzystać już istniejący fundusz społeczny Unii do finansowania bezpłatnych aborcji dla kobiet podróżujących do krajów, w których dostęp do bezpiecznych zabiegów jest ograniczony.
- Rosja oficjalnie potępiła uderzenia przeprowadzone przez Stany Zjednoczone i Izrael na cele w Iranie i zażądała pilnego zwołania Rady Bezpieczeństwa ONZ. Moskwa domaga się natychmiastowego

wstrzymania działań zbrojnych i powrotu do rozmów dyplomatycznych, jednocześnie ostrzegając przed groźbą dalszej eskalacji konfliktu na Bliskim Wschodzie. Rosyjskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych określiło operację wojskową jako „nieuzasadniony akt agresji”.

- W reakcji na gwałtowne zakłócenia w ruchu lotniczym i restrykcje dotyczące podróży, które objęły Zjednoczone Emiraty Arabskie w ostatnich dniach, władze Abu Zabi i Dubaju podjęły decyzję o finansowaniu przedłużonych pobytów turystów, którzy nie mogą opuścić kraju.
- Amerykańsko-izraelskie uderzenia na cele w Iranie wywołały natychmiastową reakcję Pekinu. Chińska dyplomacja potępiła operację jako naruszenie prawa międzynarodowego, ale równocześnie sygnały płynące z władz w Pekinie wskazują, że Chiny nie zamierzają angażować się militarnie. Analiza danych dotyczących zależności energetycznych i finansowych pokazuje jednak, że dla Państwa Środka kluczowe pozostaje bezpieczeństwo dostaw surowców oraz utrzymanie stabilności globalnego handlu – niebezpośrednia konfrontacja z USA.
- Chiny tuż przed amerykańsko-izraelskim atakiem na Iran dostarczyły Teheranowi zaawansowane systemy obrony powietrznej HQ-16, drony kamikaze i prowadziły rozmowy o wystaniu pocisków balistycznych i hipersonicznych - poinformował w niedzielę wojskowy portal DefenceSecurityAsia.
- W Zatoce Perskiej zablokowanych zostało 60 statków pod banderą francuską bądź należących do przedsiębiorstw francuskich - poinformował w niedzielę Laurent Martens, przedstawiciel organizacji Armatorzy Francji.
- Oglądanie shortsów na TikToku, Instagramie i YouTube powoduje spadek zdolności poznawczych u badanych – wykazali naukowcy z chińskiego Uniwersytetu Zhejiang.
- U młodych palących marihuanę ryzyko psychozy i choroby dwubiegunowej rośnie niemal 2x, depresji o 35%, a zaburzeń lękowych o 25% - wykazali naukowcy z Uniwersytetu Kalifornijskiego w San Francisco.
- Naukowcy z Narodowego Centrum Badań nad Rakiem w Madrycie po 6 latach prac opracowali terapię całkowicie eliminującą raka trzustki u 16 z 18 zwierząt, którym przeszczepiono ludzkie guzy.
- Macron ogłosił, że Francja zwiększy liczbę głowic nuklearnych i zaprosił do współpracy 8 krajów: w tym Polskę, Belgię, Danię, Grecję, Holandię, Niemcy, Szwecję, Wlk. Brytanię.
- Putin określił śmierć Chameneia “cynicznym naruszeniem norm moralnych i prawa”. Rosja ostrzega przed III wojną światową i wzywa do pilnego zebrania Rady Bezp. ONZ. Moskwa oferuje się jako... mediatora.
- Chiny ewakuują tysiące swoich obywateli z regionu. Zarzucają, że USA nie uprzedziły ich o ataku. Alarmują, że region jest kluczowy dla bezpieczeństwa energet. świata i wojna grozi nieodwarcalnymi skutkami dla globalnej stabilności gospodarczej.
- Amerykańscy dowódcy w kilkudziesięciu bazach wojskowych mówią żołnierzom, że wojna z Iranem to „plan Boży” mający sprowadzić biblijny Armagedon; wpłynęło ok. 100 skarg od żołnierzy jednostek.
- USA zniszczyły całą irańską flotę w Zatoce Omańskiej - 11 okrętów. W 48h zaatakowano 1250 celów w Iranie.
 - Iran twierdzi, że jego zdolności obrony nie zmniejszyły się i są większe, niż rok temu w wojnie z Izraelem.
 - Iran odrzuca możliwość dalszych negocjacji z USA.
 - Ambasada USA w Kuwejcie została trafiona i stanęła w płomieniach.
 - Ambasada USA w Rijadzie (Arabia S.) została trafiona 2 dronami. Opanowano niewielki pożar. Brak ofiar.
 - W Iranie rakiet spadła na siłownię zabijając 20 siatkarek i gimnastyczkę.
 - Irańskie drony zaatakowały i uszkodziły największą rafinerię Arabii -Saudyjskiej, Ras Tanura, kluczowy dla odbiorców w Europie. Liczne koncerny przewencyjnie wstrzymały wydobycie ze swoich złóż na Bliskim Wschodzie.
- Prezydent Chorwacji Milanović ogłosił całkowity zakaz współpracy armii z izraelskim wojskiem i przemysłem zbrojeniowym z powodu „niedopuszczalnych działań i łamania prawa humanitarnego”.
- Ukraina przeprowadziła atak ok. 150 dronów na rosyjski port w Noworosyjsku; uszkodzono 5 okrętów Floty Czarnomorskiej i trafiono największy terminal naftowy w południowej Rosji – Szeszaris. Zapaliło się 6 z 7 zbiorników z ropą.

- Zefenski zagroził, że jeżeli Orban nie przestanie blokować unijnej pożyczki dla Ukrainy (90 mld €), to poda adres premiera Węgier swoim żołnierzom "żeby z nimi porozmawiali po swojemu"; węgierskie MSZ uznało to za groźbę śmierci.
- USA, trybunał ds. handlu międzynarodowego orzekł, że USA muszą zwrócić 175 mld \$ importerom w kraju w ramach zwrotu opłat za cła, które Sąd Najwyższy uznał za bezprawne.

Polska

- KO pokazała przygotowaną już ustawę - social media mają być zakazane do 15 r.ż, a w szkołach podstawowych smartfony w ogóle. Niemal 1,5 mln polskich dzieci w wieku 7-12 korzysta z social mediów, średnio nastolatek spędza w sieci 5,5h dziennie i posiada 6 kont w social mediach. Spodziewane wejście w życie: za niecały rok.
- Katowicki sąd odmówił aresztowania prezydenta Częstochowy, a prokuratura złożyła na tę decyzję zażalenie. Krzysztof M. jest podejrzany o przyjmowanie łapówek, np. za wprowadzenie zmian w budżecie miasta na korzyść preferowanego przedsiębiorcy.
- Sprzedaż piwa w Polsce spadła w 2024 r. o 100 mln butelek rdr, a w 20 lat do najniższego w tym okresie poziomu.
- Niemiecki koncern zbrojeniowy Renk otworzy w Polsce zakłady produkcyjne i serwisowe; zainwestuje 500 mln € w 5 lat. Mają skrócić czas napraw czołgów z Polski, Ukrainy i krajów bałtyckich, bo obecnie uszkodzony sprzęt trzeba wozić do serwisu nawet 2 tys. km. W przyszłości w Polsce ma ruszyć produkcja nowego sprzętu wojskowego.
- Polska Grupa Zbrojeniowa likwiduje najstarszego producenta opon w kraju, firmę Stomil Poznań, po 98 latach działania. 120 pracowników ma przejść do innych zakładów PGZ, np. Mesko pod Poznaniem.
- Zgromadzenie Ogólne Sędziów SN wybrało pięciu kandydatów na Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego. Są to: Paweł Czubik, Tomasz Demendecki, Zbigniew Kapiński, Aleksander Stępkowski i Mariusz Załucki. O tym, kto obejmie urząd, zadecyduje teraz prezydent Karol Nawrocki.
- Prokurator Generalny Waldemar Żurek poinformował w piątek, że podpisał kolejny wniosek do Parlamentu Europejskiego o uchylenie immunitetu europosłowi Grzegorzowi Braunowi Chodzi - jak podał - o zaprzeczanie zbrodniom nazistowskim.
- Fitch Ratings potwierdził długoterminowy rating emitenta Polski w walucie obcej na poziomie „A-” z negatywną perspektywą. Agencja podwyższyła prognozę wzrostu PKB Polski na 2026 r. do 3,6 proc. z oczekiwanych wcześniej 3,2 proc.
- W lutym 2025 roku weszła w życie nowelizacja ustawy – Prawo geodezyjne i kartograficzne, która w praktyce zmieniła sposób dostępu do danych o rynku nieruchomości w Polsce. Od tego momentu każdy obywatel może bezpłatnie sprawdzić ceny transakcyjne mieszkań, domów i działek z całego kraju w Rejestrze Cen Nieruchomości. Zniknął obowiązek składania wniosków i wnoszenia opłat administracyjnych.
- Rząd krytykuje zalecenie KE, by kraje UE obniżyły VAT na energię do 5% i ustawiły akcyzę 0 € w celu obniżenia rachunków za prąd.
- Jarosław Kaczyński skierował Mateusza Morawieckiego i 2 innych posłów do komisji etyki PiS-u po publicznym sporze z posłem PiS Patrykiem Jakim.
- 27 lutego polski Sejm przyjął poprawki Senatu do ustawy o Finansowym Instrumencie Zwiększenia Bezpieczeństwa SAFE. Security Action for Europe przyjęto w UE w maju 2025 r. i jest to nie tyle program, co instrument finansowy czy też fundusz pożyczkowy o wartości 150 mld euro, służący „wzmocnieniu Europejskiego Przemysłu Obronnego” poprzez zakupy broni i rozbudowę bazy przemysłowo-zbrojeniowej w Unii Europejskiej.

- MSZ wzywa biura podróży do przerywania wycieczek na Bliski Wschód, a dla Cypru podniesiono stopień zagrożenia do „zachowaj szczególną ostrożność”.
- Koalicja Obywatelska przedstawiła założenia poselskiego projektu ustawy, który ogranicza dostęp dzieci i młodzieży do mediów społecznościowych. Projekt przewiduje również ogólnokrajowy zakaz używania telefonów na lekcjach w podstawówkach.
- Ceny w sklepach spożywczych wzrosły 4x mocniej niż inflacja. Średni koszyk zakupów w styczniu wyniósł 340 zł, o 3% więcej w miesiąc i o 9% więcej rdr.
- 28-letni Kolumbijczyk nocą skatował bezbronną kobietę koło kościoła w centrum Kutna. Jest zatrzymany oraz zabezpieczono monitoring. Wg rodziny ofiary atak był nagły, brutalny i bez powodu, a skala obrażeń jest „nie do opisania”.
- Polska będzie w przyszłości dążyć do jak największej autonomii w dziedzinie broni nuklearnej - zapowiedział premier Tusk, a słowa zyskały międzynarodowy rozgłos.
- Rząd zapowiedział nową wersję mObywatela, która otrzyma funkcje europejskie; w grudniu 2026 ruszy pilotaż rozszerzenia pod nazwą „mObywatel Europa” i będzie zawierać europ. portfel tożsamości cyfrowej.
- Prezydent Karol Nawrocki i szef NBP Adam Glapiński zapowiedzieli „polski SAFE 0 proc.”, który ma być alternatywą dla unijnego programu pożyczek na obronność. Propozycja „ma wykorzystać sam fakt posiadania rezerw przez NBP” – powiedział Rafał Leśkiewicz, rzecznik głowy państwa.
- Prezydent Nawrocki zaprosił premiera Tuska i wicepremiera Kosiniaka-Kamysza na spotkanie z nim i z prezesem NBP we wtorek o 15.00 ws. programu SAFE 0%. Były min. finansów z lat 1994-2003 (w tym SLD) prof. Grzegorz Kołodko poparł propozycję prezydenta na utworzenie krajowego programu zbrojeniowego „Polski SAFE 0%”.
- Jarosław Kaczyński na konwencji PiS w Krakowie w Sali Sokoła, ogłosił nazwisko kandydata na premiera. Został nim profesor Przemysław Czarnek.

Australia

- Dolar australijski jest dziś najsilniejszą walutą w gronie krajów wysokorozwiniętych, reagując wzrostem po publikacji solidnego raportu z rynku pracy za styczeń.
- Kazuar żyje w Australii i Papui-Nowej Gwinei, wyglądem przypomina dinozaura, osiąga rozmiar człowieka, a jego kuzyn to cieszący się większą sławą emu. Kazuar uznawany jest za najniebezpieczniejszego ptaka na całym globie. Waży do 65 kilogramów i porusza się w niewiarygodnie szybkim tempie na dwóch nogach. Ma u każdej stopy niebezpieczne pazury, które przypominają sztylety.
- Destanee Aiava w wieku 25 lat zdecydowała się rzucić tenis. Sezon 2026 będzie jej ostatnim w karierze. Australijka w mocnych słowach wyjawiała powód. Sytuację panującą w tym sporcie określiła jako "rasistowską, mizoginiczną, homofobiczną i wrogą".
- Ruszają prace nad przełomowym projektem kolei, która połączy Sydney z Newcastle w zaledwie godzinę.
- Nawiązując do oświadczenia wydanego przez króla Karola III, premier Australii w liście do Keira Starmera zadeklarował poparcie dla usunięcia byłego księcia Andrzeja z linii sukcesji. W tej sprawie muszą wypowiedzieć się też inne państwa, których głową jest brytyjski monarcha.
- Blisko dwa tygodnie po porwaniu 85-latkę z Sydney prowadzący śledztwo funkcjonariusze znaleźli w pobliżu pola golfowego na terenie Sydney ludzkie, które należały do porwanego przez pomyłkę emeryta. Policja aresztowała dwóch mężczyzn podejrzanych o popełnienie przestępstwa porwania i zabójstwa.

- Rozległa kolonia koralowców została odkryta przez dwie wolontariuszki - matkę i córkę - w rejonie Wielkiej Rafy Koralowej u wybrzeży Australii. Jak wynika ze wstępnych badań, może być to najdłuższa taka struktura na świecie.
- Delta Goodrem, jedna z największych gwiazd Australii, będzie reprezentować ten kraj na tegorocznym festiwalu Eurowizji.

Opracował:

Bogusław P.